

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA SEŽANA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP)
- **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP ima dva prostora za pridržanje, in sicer enega za krajša pridržanja (do 12 ur)² in enega za daljša pridržanja (do 48 ur)³. V času našega obiska na PP ni bilo pridržane osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen dne 6. 4. 2017**.⁴
- **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha (svetovalec Varuha) ter en predstavnik pogodbene nevladne organizacije (SKUP – Skupnost privatnih zavodov).
- **Vsebina obiska:** sprejela sta nas dežurni policist in komandir, s katerima smo opravili pregled prostorov PP, pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja ter zaključni pogovor

¹ V letu 2017 (v času od 1. 1. 2017 pa do dneva obiska) so policisti te PP odredili skupaj sedem pridržanj.

² Prostor je primeren za pridržanje ene osebe in je opremljen z lesenim ležiščem, žimnico in WC-jem na počep.

³ Prostor je primeren za pridržanje ene osebe in je opremljen z lesenim ležiščem, žimnico, pritrjeno mizo in pritrjenim stolom, kovinsko WC školjko in umivalnikom s tekočo vodo.

⁴ Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 7. 5. 2015.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 14. 4. 2017, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 26. 5. 2017, torej 42. dan po odpremi.⁵

⁵ MNZ nas je o zamudi pri odgovoru telefonsko obvestilo 9. 5. 2017.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se proučijo možnosti ureditve sistema regulacije umetne svetlobe v prostorih za pridržanje, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da je v obeh prostorih sedaj nameščen sistem za reguliranje umetne svetlobe,
- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se v prostoru za pridržanje številka 2 pritrdi vodna armatura, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da je vodna armatura dobro pritrjena,
- da sta bila v prostoru za sprejem pridržanih oseb na steni izobešena plakat PIC glede pridobitve brezplačne pravne pomoči in plakat DPM,
- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se PP zagotovi več rezervnih vzglavnikov, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da PP sedaj razpolaga z desetimi vzglavniki in
- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se stene prostora za razgovore – čakalnice prepleska, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da so bile stene čiste (prepleskane).

DPM: ponovno smo predlagali, da se v okviru naslednjih adaptacijskih del preuči možnost namestitve umivalnika s tekočo vodo v prostor za pridržanje številka 1.

DPM: predlagali smo, da se v prostor za sprejem pridržane osebe izobesi novejši (moder) plakat MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost.⁶

Prav tako smo predlagali, da naj to storijo vse PP po Sloveniji, saj je po petih letih že skrajni čas, da se odpravi ta pomanjkljivost, na katero je CPT opozoril že v letu 2012 (poleg tega smo tudi sami doslej že večkrat opozorili na neustrezne prevode).

DPM: ponovno smo predlagali, da se preuči možnost namestitve video nadzora v prostoru za sprejem pridržane osebe.⁷ Prav tako smo predlagali, da se prostor za zaslišanje ustrezno označi.

DPM: predlagali smo, da se plakat in brošure MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, namestita tudi v prostor za zaslišanje.⁸

MNZ: sporočamo, da bo dostop do tekoče vode v prostoru za pridržanje številka 1 realiziran ob večji prenovi prostorov, kar pa je odvisno od tehničnih zmožnosti in razpoložljivih finančnih sredstev.

MNZ: sporočamo, da je Policija izdelala nove plakate s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost in jih poslala vsem policijskim enotam 29. 5. 2014 (plakati so bili izdelani v različnih barvah in niso samo modri). Pri preverjanju je bilo ugotovljeno, da so na PP Sežana že imeli nove plakate. Na ustreznost vsebine tega plakata delegacija CPT ob obisku v začetku letošnjega leta ni imela pripomb, izpostavili pa so domnevno neustreznost prevoda, ki se nanaša na zagotavljanje zdravniške pomoči v brošuri »Obvestilo o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost«. V zvezi s slednjim že potekajo aktivnosti za popravek prevoda.

MNZ: sporočamo, da bodo na PP predvidoma konec letošnjega leta obstoječi video nadzorni sistem zamenjali z novejšim, prostor za zaslišanje pa ustrezno označili.

MNZ: sporočamo, da policisti osebo, ki ji je odvzeta prostost, takoj ustno seznanijo z razlogi za odvzem prostosti in pravicami. Takoj, ko je to mogoče, jo s

⁶ Ob obisku je bilo ugotovljeno, da je bil v prostoru za sprejem pridržanih oseb izobešen zastarel plakat MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, ki ima napačen angleški prevod glede pravice do zdravnika, na kar je ob zadnjem obisku znova opozoril tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (CPT).

⁷ Prav tako prostor za sprejem pridržane osebe še vedno ni video nadzorovan, zato DPM meni, da gre v tem primeru za pomanjkljivost, saj morebitnih navedb pridržanih ali zadržanih oseb o neprimernem ravnanju uradnih oseb z njimi na ta način ni mogoče preveriti. Predlagamo, da se proučijo možnosti odprave te pomanjkljivosti, saj je tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (Odbor) ob prejšnjih obiskih v Sloveniji že pozval, da se sprejmejo ukrepi, s katerimi se bo zagotovilo, da bo mogoče navedbe posameznikov o neprimernem ravnanju uradnih oseb preveriti. Kot je opozoril Odbor, elektronsko snemaje (avdio in/ali video) policijskih razgovorov namreč predstavlja pomembno dodatno varovalko zoper grdo ravnanje s pridržanimi osebami, ki lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka razgovora in s tem močno olajša preiskavo kakršnih koli trditev o grobem ravnanju. To je zato v interesu tako oseb, s katerimi naj bi policija grdo ravnala, kot tudi policistov, če so soočeni z neutemeljenimi trditvami, da so bili vpleteni v grdo ravnanje. Elektronsko beleženje policijskih razgovorov prav tako zmanjšuje možnost, da bi pridržane osebe kasneje lažno zanikale, da so podale kakršne koli izjave.

⁸ Prostor za zaslišanje pridržane osebe se nahaja v prvem nadstropju. Prostor ni označen s številko, zato DPM predlaga, da se ta prostor ustrezno označi. V času našega obiska je bil prostor opremljen z več mizami, stoli in dvema računalnikoma, prostor

pravicami seznanijo tudi pisno (izroči ji izvod iz brošure Obvestilo o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost). Temeljne pravice osebe, ki ji je odvzeta prostost, so tudi sestavni del pisnega akta o odvzemu, ki se vroči osebi. Poleg navedenega so vsi prostori, kjer se opravlja sprejem osebe pred namestitvijo v prostor za pridržanje, opremljeni s plakati z navedenimi pravicami. Menimo, da zgoraj navedeni ukrepi zagotavljajo, da je oseba, ki ji je odvzeta prostost, seznanjena s pravicami, ki ji pripadajo.

DPM: predlagali smo, da se preuči možnost ureditve prostora, kjer bodo lahko pridržane osebe nemoteno opravljale razgovore z odvetnikom.⁹

MNZ: sporočamo, da se bo ponovno z varnostnega vidika preučila možnost ureditve prostora, kjer bodo lahko pridržane osebe nemoteno opravljale razgovore z odvetnikom.

DPM: predlagali smo, da se nabiralnik za anonimno oddajanje pripomb in pohval namesti pred vhod te PP.¹⁰

MNZ: sporočamo, da je bil nabiralnik za anonimno oddajanje pripomb in pohval premeščen na zunanji del stavbe pri vhodu.

DPM: ponovno smo predlagali, da se proučijo možnosti o ureditvi primerno ograjenega prostora, ki bo omogočal gibanje pridržane osebe na prostem.¹¹

MNZ: sporočamo, da se bodo glede na vaš ponovni predlog proučile možnosti o ureditvi primerno ograjenega prostora, ki bo omogočal gibanje pridržane osebe na prostem, policijski enoti pa bo naročeno, da ta prostor zaradi varnostnih razlogov uporabljajo izjemoma do izvedene ustrezne tehnične rešitve.

DPM: prosili smo za sporočilo razlogov, da so bili zaseženi predmeti pridržani osebi vrnjeni ob 9.10 uri, čeprav je bilo

MNZ: sporočamo, da je bilo v izpostavljenem primeru pridržanja ugotovljeno, da je bila pridržana oseba

pa ni video nadzorovan – vendar PP razpolaga z opremo za avdio-video snemanje zaslišanj. V tem prostoru v času našega obiska ni bilo plakata MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, niti brošure MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost.

⁹ PP ne razpolaga s posebnim prostorom za razgovore pridržane osebe z odvetnikom. Po pojasnilu komandirja se v ta namen uporablja zastekljen prostor (čakalnica) nasproti dežurnega policista, ki je bil v času našega obiska opremljen s tremi stoli in polepljen z zelenim in belim plakatom MNZ o pravicah pridržane osebe ter plakatom PIC glede brezplačne pravne pomoči. Prostor po oceni DPM za to ni primeren, saj se nahaja tik ob vhodu, kar predstavlja povečano varnostno tveganje.

¹⁰ Nabiralnik za anonimno oddajanje pripomb in pohval je bil sicer ustrezno označen, vendar posameznikom ne omogoča anonimnosti, saj je nameščen znotraj PP, pred okencem dežurnega policista.

¹¹ PP pridržanim osebam omogoča tudi gibanje na sprehajališču pod stalnim nadzorom policista, kar pa po mnenju DPM z varnostnega vidika ni primerno. Nadstrešek, ki delno zakriva sprehajališče je namreč zelo nizek in bi pridržani osebi omogočil dostop do strehe, iz katere je mogoče dostopati na streho sosednje zgradbe. Poleg tega je na sprehajališču še vedno postavljen večji pesjak, prekrit s strešniki, ki bi jih lahko pridržane osebe uporabile za napad na policista. Prostor tudi ni video nadzorovan, ne nazadnje pa je zelo nizka tudi ograja, ki omejuje dostop do sprehajališča in katero bi po oceni DPM lahko v zelo kratkem času preplezal vsak povprečno gibljiv posameznik.

pridrzanje dejansko zaključeno šele ob 10.00 uri.¹²

ob 9.10 iz prostora za pridržanje odpeljana v prostor, ki je namenjen za gibanje pridržane osebe na prostem. Tam je pokadila cigareto, nato pa so jo policisti odpeljali na sodišče. Pri tem so ji takoj vrnili predmete, ki so ji bili zaseženi, saj jo v prostor za pridržanje niso več nameščali, ves čas pa je bila pod njihovim nadzorom.

DPM: predlagali smo, da se policiste opozori na več natančnosti pri izpolnjevanju obrazcev potrebnih za izvedbo pridržanja in na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne obrazce.¹³

MNZ: sporočamo, da so bili policisti glede na ugotovljeno opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju obrazcev potrebnih za izvedbo pridržanja in na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne obrazce.

¹² Pri pregledu pridržanja (14. do 15. 1. 2017, začetek postopka ob 22.55, pridržanje odrejeno med 23.10 in 10.00 uro na podlagi drugega odstavka 110. člena Zakona o prekrških – ZP-1) s primerjavo uradnega zaznamka o izvajanju opravil med pridržanjem/zadržanjem ter potrdila o začasno zaseženih predmetih, je bilo ugotovljeno, da iz uradnega zaznamka izhaja, da je bila oseba ob 9.10 uri odpeljana na sprehod, iz obrazca »Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi« pa, da so ji bili ob 9.10 uri že vrnjeni zaseženi predmeti, čeprav se je pridržanje dejansko izvajalo do 10.00 ure.

¹³ Pri pregledu pridržanja (14. do 16. 2. 2017, začetek postopka ob 23.20 uri, pridržanje odrejeno med 23.40 in 20.15 uro na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku – ZKP) je bilo s pregledom obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v delu »Opravila med pridržanjem/zadržanjem« ugotovljeno, da je bil v prvi vrstici popravljen zapis datuma iz številke »24« v »14«, pri čemer ni navedeno oziroma evidentirano, kdo je popravke opravil. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je zapis ure »23.55« prečrtana in ponovno vpisan, da je ob uri »23.57« beseda »dan« popravljena v »vročen« in da je beseda »odklonil« zgolj prečrtana, nikjer pa ni evidentirano, kdo je popravke opravil. Pri pregledu pridržanja (4. do 5. 12. 2016, začetek postopka ob 17.45 uri, pridržanje odrejeno med 18.00 in 5.15 uro na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa – ZPrCP) je bilo s pregledom obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« ugotovljeno, da je bil zapis ure, ko se je opravljal varnosti pregled, prečrtan tako, da napačnega vnosa ni bilo mogoče razbrati (dejansko pa je iz obrazca »sklep o pridržanju« izhajalo, da je bil varnosti pregled opravljen ob 18.09 uri), poleg tega pa je bil opravljen tudi popravek datum izvajanja fizičnega nadzora iz »5.« na »4.« 12. 2016, pri čemer ni bilo evidentirano, kdo je popravke opravil.

Pri pregledu pridržanja (27. 11. 2016, začetek postopka ob 2.10 uri, pridržanje odrejeno med 2.20 in 10.00 uro na podlagi četrte alineje prvega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije - ZNPPol) je bilo s pregledom obrazca »Sklep o pridržanju« ugotovljeno, da je v rubriki »začetek postopka« prva številka datuma prečrtana tako, da napačnega zapisa ni bilo mogoče razbrati kdo je popravke opravil. Nadalje je bilo v obrazcu »Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi« ugotovljeno, da je priimek pridržane osebe sicer vidno prečrtan, vendar pa ni bilo evidentirano, kdo je popravke opravil.